

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про міжнародне територіальне співробітництво України

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2024, № 30, ст.213)

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади міжнародного територіального співробітництва України з іноземними державами, що спрямоване на налагодження міжнародної територіальної співпраці між державами, регіонами і територіями з метою збалансованості соціально-економічного розвитку, забезпечення державних інтересів і безпеки шляхом підтримання взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства на основі загальновизнаних принципів і норм міжнародного права з урахуванням історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей регіонів і територій.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) державна підтримка міжнародного територіального співробітництва - сукупність рішень і дій органів державної влади України організаційного, правового, фінансового характеру, спрямованих на реалізацію проектів (програм) міжнародного територіального співробітництва;

2) Державна програма розвитку міжнародного територіального співробітництва - комплекс заходів органів державної влади України, спрямованих на розвиток міжнародного територіального співробітництва;

3) європейське об'єднання територіального співробітництва - форма міжнародного територіального співробітництва, що здійснюється шляхом об'єднання суб'єктів міжнародного територіального співробітництва України і відповідних суб'єктів держав - членів Європейського Союзу та інших держав;

4) єврорегіон - форма транскордонного співробітництва, що здійснюється відповідно до двосторонніх або багатосторонніх угод для сприяння транскордонному співробітництву;

5) міжнародне територіальне співробітництво - сукупність взаємовідносин, спрямованих на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в Україні та відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин іноземних держав, у межах компетенції, визначеної національним законодавством та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

6) міжтериторіальне співробітництво - вид міжнародного територіального співробітництва, крім відносин транскордонного співробітництва, між суб'єктами і учасниками таких відносин у межах регіонів та територій України та відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин в іноземних державах у межах компетенції, визначеної національним законодавством та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

7) об'єднання єврорегіонального співробітництва - форма органу міжнародного територіального співробітництва, що утворюється на території держав - членів Ради Європи для розвитку міжтериторіального та/або транскордонного співробітництва між суб'єктами і учасниками таких відносин у сферах спільної компетенції та відповідно до повноважень, встановлених згідно з національним законодавством;

8) програма міжнародного територіального співробітництва - комплекс взаємопов'язаних завдань та заходів, що реалізуються через проекти міжнародного територіального співробітництва;

9) проект міжнародного територіального співробітництва - комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на розв'язання спільних проблем розвитку в економічній, соціальній, науково-технічній, екологічній, культурній та інших сферах, оформлений як документ, що визначає дії суб'єктів і учасників міжнародного територіального співробітництва, а також ресурси, необхідні для досягнення цілей проекту протягом встановлених строків;

10) суб'єкти міжнародного територіального співробітництва - місцеві органи виконавчої влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування України та/або їх об'єднання, що взаємодіють з відповідними органами влади, органами місцевого самоврядування та/або їх об'єднаннями іноземних держав у межах своєї компетенції, встановленої законодавством України, відповідно до угоди про міжнародне територіальне співробітництво;

11) транскордонне співробітництво - вид міжнародного територіального співробітництва між суб'єктами і учасниками таких відносин у межах регіонів, прилеглих до державного кордону України, у тому числі відокремлених водними об'єктами, відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин сусідніх держав, у тому числі відокремлених водними об'єктами, у межах компетенції, визначеної національним законодавством та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

12) транснаціональне співробітництво - вид міжнародного територіального співробітництва між Україною та іноземними державами в межах певних регіонів (макрорегіонів) та територій, у тому числі відокремлених водними об'єктами, з метою встановлення і поглиблення соціально-економічних та інших відносин, а також пошуку ефективних рішень для вирішення спільних територіальних, економічних і соціальних проблем, які потребують розв'язання на державному рівні;

13) угода про міжнародне територіальне співробітництво - угода, укладена суб'єктами та учасниками міжнародного територіального співробітництва України у межах компетенції, встановленої законом України, та відповідними суб'єктами та учасниками іноземних держав, що визначає правові, організаційні, економічні та інші питання міжнародного територіального співробітництва;

14) учасники міжнародного територіального співробітництва - юридичні та фізичні особи, асоціації органів місцевого самоврядування, їх об'єднання, інші громадські об'єднання та інші особи, що беруть участь у міжнародному територіальному співробітництві в межах своїх інтересів та прав, визначених цим Законом.

2. Терміни "макрорегіон" та "Державна стратегія регіонального розвитку" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про засади державної регіональної політики".

Стаття 2. Мета та принципи міжнародного територіального співробітництва

1. Міжнародне територіальне співробітництво здійснюється з метою формування та поглиблення дружніх, у тому числі добросусідських і взаємовигідних, відносин його суб'єктів і учасників, що сприятимуть спільному вирішенню завдань місцевого, регіонального та державного розвитку, на основі таких принципів:

1) законності;

2) прозорості;

3) відкритості;

4) добровільності;

5) взаємної відповідальності суб'єктів і учасників міжнародного територіального співробітництва за його результати;

6) поваги до внутрішніх справ держави;

7) додержання прав людини та основоположних свобод;

8) взаємовигідного співробітництва та партнерства;

9) поваги до державного суверенітету, територіальної цілісності та непорушності кордонів держави;

10) відповідності угоди про міжнародне територіальне співробітництво повноваженням суб'єктів і правам учасників такого співробітництва;

11) спільного усунення політичних, економічних, правових, адміністративних та інших перешкод для взаємної співпраці.

2. Міжнародне територіальне співробітництво з суб'єктами і учасниками держави, визнаної державою-агресором, державою-терористом, не допускається.

Стаття 3. Законодавство з питань міжнародного територіального співробітництва

1. Правовою основою міжнародного територіального співробітництва є Конституція України, міжнародні договори України, що регулюють відносини у цій сфері, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цей Закон та інші нормативно-правові акти, прийняті відповідно до закону.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору України.

Стаття 4. Мета та принципи державної політики у сфері міжнародного територіального співробітництва

1. Метою державної політики у сфері міжнародного територіального співробітництва є створення сприятливих умов для ефективної і взаємовигідної співпраці суб'єктів та учасників міжнародного територіального співробітництва, підвищення соціально-економічного розвитку регіонів і територій України та рівня життя населення.

2. Державна політика у сфері міжнародного територіального співробітництва ґрунтується на принципах:

1) законності;

2) відповідальності;

3) відкритості;

4) інклюзивності;

5) чіткого розподілу завдань, повноважень та відповідальності між суб'єктами і учасниками міжнародного територіального співробітництва України;

6) гармонізації державних, регіональних та місцевих інтересів;

7) забезпечення рівних можливостей доступу до міжнародного територіального співробітництва для регіонів і територіальних громад України;

8) розмежування повноважень та відповідальності центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з метою найбільш ефективного розв'язання проблем та виконання завдань у сфері міжнародного територіального співробітництва;

9) створення ефективних механізмів забезпечення умов для здійснення міжнародного територіального співробітництва;

10) забезпечення рівних прав та можливостей усіх осіб незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, стану здоров'я, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак;

11) відповідності напрямів міжнародного територіального співробітництва державній регіональній політиці;

12) об'єктивності, відкритості та економічної обґрунтованості конкурсного відбору проектів та програм міжнародного територіального співробітництва, яким може надаватися державна фінансова підтримка;

13) концентрації фінансових ресурсів на пріоритетних проектах та програмах міжнародного територіального співробітництва з метою досягнення цілей, визначених Державною стратегією регіонального розвитку.

Розділ II. ОРГАНІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Стаття 5. Сфери та види міжнародного територіального співробітництва

1. Міжнародне територіальне співробітництво у межах повноважень та інтересів суб'єктів та учасників територіального співробітництва України може здійснюватися в економічній, соціальній, науково-технічній, екологічній, культурній та інших сферах, а також щодо надання взаємної допомоги у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

2. Міжнародне територіальне співробітництво може здійснюватися шляхом:

1) утворення нових або приєднання до існуючих органів міжнародного територіального співробітництва, зокрема до об'єднань єврорегіонального співробітництва, європейських об'єднань територіального співробітництва, єврорегіону;

2) укладення угод про міжнародне територіальне співробітництво в окремих сферах;

3) розроблення та реалізації спільних ініціатив, заходів, проектів, програм та стратегій в окремих сферах, що передбачає координацію дій суб'єктів і учасників міжнародного територіального співробітництва та акумулювання ресурсів на визначений період для спільної реалізації відповідних заходів;

4) встановлення та розвитку взаємовигідних контактів між суб'єктами і учасниками міжнародного територіального співробітництва, зокрема в рамках міжурядових комісій, рад, робочих груп.

3. Суб'єкти і учасники міжнародного територіального співробітництва можуть обирати інші форми співробітництва, не заборонені законом України і національним законодавством суб'єктів та учасників міжнародного територіального співробітництва іноземних держав, які сприятимуть розробленню та реалізації спільних ініціатив, заходів, проектів, програм та стратегій в окремих сферах.

4. Види міжнародного територіального співробітництва:

1) міжтериторіальне співробітництво;

2) транскордонне співробітництво;

3) транснаціональне співробітництво.

Стаття 6. Міжтериторіальне співробітництво

1. Міжтериторіальне співробітництво здійснюється з метою найбільш ефективного використання природно-ресурсного потенціалу регіонів і територій, які безпосередньо не прилягають до державного кордону України, підвищення рівня життя населення.

2. Міжтериторіальне співробітництво може здійснюватися на двосторонній або багатосторонній основі шляхом укладання угод про міжтериторіальне співробітництво у порядку, встановленому цим Законом.

3. Міжтериторіальне співробітництво здійснюється шляхом:

- 1) реалізації спільних проектів та програм;
- 2) укладання угод про міжтериторіальне співробітництво в окремих сферах;
- 3) утворення або приєднання до об'єднання євро регіонального співробітництва;
- 4) приєднання до європейського об'єднання територіального співробітництва.

Стаття 7. Транскордонне співробітництво

1. Транскордонне співробітництво здійснюється з метою розв'язання спільних проблем прикордонних регіонів і територій України та суміжних держав шляхом оптимального поєднання їхніх можливостей і ресурсів та передбачає створення договірних взаємовідносин між суб'єктами і учасниками такого співробітництва.

2. Транскордонне співробітництво здійснюється шляхом:

- 1) реалізації спільних проектів та програм;
- 2) укладання угод про транскордонне співробітництво;
- 3) утворення або приєднання до об'єднання євро регіонального співробітництва;
- 4) приєднання до європейського об'єднання територіального співробітництва;
- 5) утворення євро регіону.

Стаття 8. Транснаціональне співробітництво

1. Транснаціональне співробітництво здійснюється з метою залучення суб'єктів і учасників на національному, регіональному і місцевому рівнях для реалізації спільних проектів та програм з відповідними суб'єктами і учасниками іноземних держав для розширення добросусідських відносин та досягнення вищого ступеня територіальної інтеграції до міжнародного співтовариства.
2. Транснаціональне співробітництво може поєднувати інші види міжнародного територіального співробітництва для розв'язання спільних проблем на міжнародному, державному, регіональному та місцевому рівнях.
3. Транснаціональне співробітництво дає змогу суб'єктам і учасникам транснаціонального співробітництва в Україні співпрацювати з іноземними державами на рівні макрорегіонів, у межах значних територій та з урахуванням стратегічних документів іноземних держав та Європейського Союзу.

Стаття 9. Координація міжнародного територіального співробітництва щодо додержання законодавства з питань міжнародного територіального співробітництва

1. Загальну координацію міжнародного територіального співробітництва щодо додержання законодавства з питань міжнародного територіального співробітництва здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, за участю комітетів Верховної Ради України, до предметів відання яких належать питання регіональної політики, транскордонного та міжтериторіального (міжрегіонального) співробітництва, згідно з цим Законом.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, у сфері міжнародного територіального співробітництва:

1) здійснює підготовку та внесення у встановленому порядку проектів нормативно-правових актів, змін до законодавства з питань міжнародного територіального співробітництва;

2) здійснює моніторинг реалізації Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва, підготовку та подання відповідних звітів до Кабінету Міністрів України, а також інформування комітетів Верховної Ради України, до предметів відання яких належать питання регіональної політики і транскордонного та міжтериторіального (міжрегіонального) співробітництва, щодо стану реалізації Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва;

3) координує діяльність центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим щодо здійснення міжнародного територіального співробітництва;

4) затверджує порядок погодження проектів угод про міжнародне територіальне співробітництво;

5) затверджує форму та порядок подання звіту про здійснення міжнародного територіального співробітництва;

6) погоджує проекти угод про міжнародне територіальне співробітництво;

7) здійснює реєстрацію угод про міжнародне територіальне співробітництво;

8) погоджує проекти угод про утворення об'єднань єврорегіонального співробітництва та їх статутів;

9) здійснює методичне забезпечення діяльності суб'єктів і учасників міжнародного територіального співробітництва щодо здійснення ними міжнародного територіального співробітництва;

10) здійснює інші повноваження щодо реалізації державної політики у сфері міжнародного територіального співробітництва і регіонального розвитку, визначені Конституцією України та законами України, міжнародними договорами України, що регулюють відносини у цій сфері, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

3. Місцеві органи виконавчої влади, органи влади Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування, які є суб'єктами міжнародного територіального співробітництва, щороку, протягом першого кварталу року, наступного за звітним, подають до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, звіт про здійснення міжнародного територіального співробітництва у рамках виконання укладених угод.

Про результати розгляду звітів центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, інформує Кабінет Міністрів України та комітети Верховної Ради України, до предметів відання яких належать питання регіональної політики і міжтериторіального (міжрегіонального) та транскордонного співробітництва.

4. Форма та порядок подання звіту про здійснення міжнародного територіального співробітництва затверджуються центральним органом

виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику.

5. Інші центральні органи виконавчої влади беруть участь у координації та розвитку міжнародного територіального співробітництва відповідно до компетенції та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 10. Повноваження суб'єктів міжнародного територіального співробітництва України

1. Суб'єкти міжнародного територіального співробітництва України в межах своїх повноважень та відповідно до закону:

1) укладають угоди про міжнародне територіальне (міжтериторіальне, транскордонне, транснаціональне) співробітництво і забезпечують їх виконання;

2) дотримуються зобов'язань України за міжнародними договорами України про міжнародне територіальне (міжтериторіальне, транскордонне, транснаціональне) співробітництво;

3) здійснюють підготовку, реалізацію і координацію проектів та програм міжнародного територіального співробітництва;

4) беруть участь у розробленні Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва;

5) вносять у разі потреби у встановленому порядку пропозиції щодо внесення змін до актів законодавства з питань міжнародного територіального співробітництва;

- 6) утворюють органи міжнародного територіального співробітництва;
- 7) приймають рішення про фінансування діяльності органів міжнародного територіального співробітництва;
- 8) забезпечують у межах своєї компетенції виділення в установленому порядку з місцевих бюджетів коштів на розвиток міжнародного територіального співробітництва;
- 9) приймають рішення про вступ до відповідних міжнародних асоціацій, інших об'єднань;
- 10) вносять пропозиції щодо організації прикордонної торгівлі;
- 11) здійснюють інші повноваження у сфері міжнародного територіального співробітництва відповідно до законів України та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Учасники міжнародного територіального співробітництва України беруть участь у міжнародному територіальному співробітництві в межах своїх інтересів та прав, визначених цим Законом.

Стаття 11. Угода про міжнародне територіальне співробітництво

1. Суб'єкти та учасники міжнародного територіального співробітництва України в межах своїх повноважень, визначених законом, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, можуть укладати угоди про міжнародне територіальне (міжтериторіальне, транскордонне, транснаціональне) співробітництво. У таких угодах визначаються правові, організаційні, економічні та інші аспекти співробітництва.

Примірна форма угоди про міжнародне територіальне співробітництво затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику.

2. Проект угоди про міжнародне територіальне співробітництво підлягає погодженню центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику.

Після надходження проекту угоди центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, протягом 30 днів здійснює його перевірку на відповідність Конституції України, цьому Закону, міжнародним договорам України, що регулюють відносини у цій сфері, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та в разі забезпечення такої відповідності приймає рішення про погодження проекту угоди про міжнародне територіальне співробітництво. Рішення про погодження проекту угоди про міжнародне територіальне співробітництво надсилається відповідним суб'єктам міжнародного територіального співробітництва протягом трьох робочих днів з дати його прийняття.

У разі виявлення у проекті угоди невідповідності Конституції України, цьому Закону, міжнародним договорам України, що регулюють відносини у цій сфері, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, приймає рішення про відмову у погодженні проекту угоди про міжнародне територіальне співробітництво із зазначенням підстави. Рішення про відмову у погодженні проекту угоди про міжнародне територіальне співробітництво надсилається суб'єктам міжнародного територіального співробітництва протягом трьох робочих днів з дати його прийняття.

Після усунення причин, що стали підставою для відмови у погодженні проекту угоди про міжнародне територіальне співробітництво, суб'єкти міжнародного територіального співробітництва можуть повторно подати проект угоди для погодження.

При повторному розгляді проекту угоди центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, не допускається відмова у його погодженні з причин, не зазначених у рішенні про відмову у погодженні цього проекту угоди (крім неусунення чи усунення не в повному обсязі суб'єктами міжнародного територіального співробітництва причин, що стали підставою для відмови у погодженні, або наявності у проекті угоди положень, що були відсутні під час попереднього розгляду).

У разі якщо центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, у визначений цією частиною строк не прийняв та не надіслав рішення про відмову у погодженні проекту угоди про міжнародне територіальне співробітництво, такий проект угоди вважається погодженим.

3. Укладена угода про міжнародне територіальне співробітництво, проект якої був погоджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, підлягає реєстрації в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

4. Суб'єкти міжнародного територіального співробітництва України за запитами центральних органів виконавчої влади, до компетенції яких належать питання, що є предметом угоди про міжнародне територіальне співробітництво, надають інформацію про стан та результати виконання такої угоди.

Стаття 12. Органи міжнародного територіального співробітництва

1. Суб'єкти і учасники міжнародного територіального співробітництва, крім фізичних осіб, можуть утворювати органи міжнародного територіального (міжтериторіального та/або транскордонного, та/або транснаціонального) співробітництва відповідно до повноважень, визначених національним законодавством відповідної держави, та угод про міжнародне територіальне співробітництво з метою заохочення, підтримки та розвитку співробітництва в інтересах населення.

2. Правовий статус, функції, повноваження та джерела фінансування органів міжнародного територіального співробітництва визначаються міжнародними договорами України про міжнародне територіальне (міжтериторіальне та/або транскордонне, та/або транснаціональне) співробітництво, угодами про міжнародне територіальне співробітництво, законодавством держав, суб'єкти і учасники яких беруть участь у роботі органів міжнародного територіального співробітництва, угодами про утворення та статутами цих органів.

3. У разі якщо угодою про міжнародне територіальне співробітництво передбачається розміщення органу міжнародного територіального співробітництва (його штаб-квартири) на території України, такий орган може утворюватися як юридична особа, або його функції можуть покладатися на відповідні виконавчі органи органів місцевого самоврядування та/або структурні підрозділи місцевих органів виконавчої влади.

4. Орган міжнародного територіального співробітництва виконує завдання, визначені його членами відповідно до установчих документів.

5. Суб'єкти та/або учасники міжнародного територіального співробітництва можуть утворювати (приєднуватися до утворених на території іноземних держав) та/або брати участь в утворенні та роботі органів міжнародного територіального співробітництва.

6. Органами міжнародного територіального співробітництва є:

- 1) об'єднання єврорегіонального співробітництва;
- 2) європейське об'єднання територіального співробітництва;
- 3) єврорегіон;
- 4) інші органи.

7. Об'єднання єврорегіонального співробітництва утворюється як юридична особа відповідно до національного законодавства держави - члена Ради Європи, на території якої розміщується його штаб-квартира.

8. Європейське об'єднання територіального співробітництва утворюється як юридична особа відповідно до національного законодавства держави - члена Європейського Союзу, на території якої розміщується орган міжнародного територіального співробітництва (його штаб-квартира).

9. Фізичні особи не можуть бути суб'єктами та/або учасниками об'єднання єврорегіонального співробітництва, європейського об'єднання територіального співробітництва, інших органів міжнародного територіального співробітництва.

10. Єврорегіон утворюється відповідно до двосторонньої або багатосторонньої угоди про співробітництво з метою встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних та інших відносин між суб'єктами і учасниками транскордонного співробітництва України та іноземних держав.

Єврорегіон може бути реорганізований в інший орган міжнародного територіального співробітництва.

Стаття 13. Об'єднання єврорегіонального співробітництва

1. Об'єднання єврорегіонального співробітництва на території України утворюється засновниками на підставі угоди про утворення та діє відповідно до його статуту, який є складовою частиною такої угоди.

2. Об'єднання єврорегіонального співробітництва може мати, крім засновників, інших членів, що вступили до такого об'єднання у порядку, встановленому його статутом та законом.

Об'єднання євро регіонального співробітництва утворюється в організаційно-правовій формі непідприємницького товариства.

3. Основними завданнями діяльності об'єднання євро регіонального співробітництва є розроблення та реалізація спільних ініціатив, заходів, проектів, програм міжнародного територіального співробітництва.

4. Завдання об'єднання євро регіонального співробітництва визначаються угодою про утворення та статутом такого об'єднання з урахуванням вимог цього Закону.

5. Засновниками та/або іншими членами об'єднання євро регіонального співробітництва можуть бути:

1) місцеві органи виконавчої влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування України та/або їх об'єднання;

2) органи влади, органи місцевого самоврядування та/або їх об'єднання держав - членів Ради Європи, які мають відповідні повноваження згідно з національним законодавством;

3) юридичні особи, які не здійснюють комерційної діяльності (з урахуванням вимог частини шостої цієї статті).

6. Юридична особа, яка не здійснює комерційної діяльності, може бути членом об'єднання євро регіонального співробітництва, за умови що:

1) її діяльність фінансується переважно органом державної влади чи органом місцевого самоврядування; або

2) її управління контролюється органом державної влади чи органом місцевого самоврядування; або

3) не менше половини складу її адміністративного, управлінського або наглядового органу призначається органом державної влади чи органом місцевого самоврядування.

7. Місцеві органи виконавчої влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування України та їх об'єднання можуть бути членами об'єднання євро регіонального співробітництва, орган (штаб-квартира) якого розміщується на території держави - члена Ради Європи.

8. Суб'єкти міжнародного територіального співробітництва, які мають намір утворити об'єднання євро регіонального співробітництва, готують проекти угоди про утворення об'єднання євро регіонального співробітництва та статуту такого об'єднання.

9. У проекті угоди про утворення об'єднання євро регіонального співробітництва зазначаються:

1) найменування об'єднання, перелік його членів;

2) місцезнаходження (адреса) органу (штаб-квартири) об'єднання, строк його функціонування (обмежений чи необмежений);

3) організаційно-правова форма об'єднання, його мета та завдання;

4) зобов'язання членів щодо дій, пов'язаних з утворенням об'єднання, а також коштів та іншого майна, що передаються ними на момент утворення об'єднання.

10. У проекті статуту об'єднання євро регіонального співробітництва зазначаються:

- 1) найменування об'єднання;
- 2) місцезнаходження (адреса) органу (штаб-квартири) об'єднання;
- 3) мета, завдання, види діяльності об'єднання;
- 4) умови та порядок прийняття членів об'єднання, їхні права та обов'язки, а також умови та порядок їх виходу з об'єднання;
- 5) органи управління об'єднання, їх склад, компетенція та порядок діяльності;
- 6) порядок призначення, обрання або затвердження членів органів управління об'єднання, їх заміщення, зупинення, припинення (відкликання) їхніх повноважень;
- 7) порядок внесення змін до статуту об'єднання;
- 8) джерела надходжень об'єднання, порядок використання його коштів та іншого майна, порядок здійснення контролю і ведення звітності об'єднання;
- 9) підстави та порядок припинення об'єднання, у тому числі вирішення майнових питань у разі його ліквідації.

11. Угода про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва, статут такого об'єднання складаються мовою держави, на території якої розміщено його орган (штаб-квартира), та мовами членів об'єднання, при цьому всі тексти мають однакову юридичну силу.

12. Уповноважений представник суб'єктів міжнародного територіального співробітництва, які мають намір утворити об'єднання єврорегіонального співробітництва, надсилає проекти угоди про утворення та статуту об'єднання

до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, для погодження відповідно до частини другої статті 11 цього Закону.

13. Погоджена відповідно до частини другої статті 11 цього Закону угода про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва підписується в установленому законом порядку.

Якщо одним із засновників та/або інших членів такого об'єднання є орган місцевого самоврядування, прийняття рішення про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва або про вступ до нього, схвалення угоди про утворення такого об'єднання або вступ до нього, затвердження його статуту здійснюються на найближчому пленарному засіданні органу місцевого самоврядування.

14. У разі заснування суб'єктами міжнародного територіального співробітництва України та держав - членів Ради Європи об'єднання єврорегіонального співробітництва, орган (штаб-квартира) якого розміщується на території України, державна реєстрація такого об'єднання здійснюється за місцезнаходженням його органу (штаб-квартири) у порядку, визначеному Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань".

15. Примірна угода про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва і примірний статут такого об'єднання затверджуються Кабінетом Міністрів України.

16. Суб'єкти міжнародного територіального співробітництва можуть бути засновниками об'єднання єврорегіонального співробітництва, що утворюється на території держави - члена Ради Європи, за умови погодження проектів угоди про утворення об'єднання єврорегіонального співробітництва та статуту такого об'єднання відповідно до частини другої статті 11 цього Закону.

17. Об'єднання єврорегіонального співробітництва провадить свою діяльність на основі кошторису, що затверджується на кожний наступний рік відповідним органом управління об'єднання єврорегіонального співробітництва.

18. Джерелами фінансування діяльності об'єднання єврорегіонального співробітництва є:

1) разові або періодичні внески, грошові відрахування членів об'єднання згідно із статутом;

2) кошти та інше майно, що надходять відповідно до програм міжнародної технічної, благодійної допомоги;

3) надходження з інших джерел, що не суперечать законодавству.

19. У разі припинення об'єднання єврорегіонального співробітництва його майно та інші кошти після задоволення вимог кредиторів передаються одному або декільком об'єднанням відповідного виду або зараховуються в дохід бюджету у порядку, визначеному статутом такого об'єднання.

Стаття 14. Європейське об'єднання територіального співробітництва

1. Європейське об'єднання територіального співробітництва утворюється з метою економічного, соціального, територіального співробітництва між членами, включаючи один або декілька напрямів міжтериторіального, транскордонного, транснаціонального співробітництва.

Суб'єкти міжнародного територіального співробітництва, юридичні особи, що відповідають вимогам, встановленим частиною шостою статті 13 цього Закону, які мають намір стати членами європейського об'єднання територіального співробітництва або утворити його спільно з такими суб'єктами держав - членів Європейського Союзу, керуються Конституцією України, цим Законом, міжнародними договорами України, що регулюють відносини у цій сфері, згода

на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та іншими нормативно-правовими актами України.

2. Проекти угоди про утворення європейського об'єднання територіального співробітництва та статуту такого об'єднання розробляються суб'єктами транскордонного або міжтериторіального співробітництва держав - членів Європейського Союзу, які є його засновниками, відповідно до національного законодавства держави, на території якої розміщено орган (штаб-квартиру) такого об'єднання.

Розділ III. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Стаття 15. Зміст державної підтримки розвитку міжнародного територіального співробітництва

1. Питання щодо державної підтримки розвитку міжнародного територіального співробітництва, стимулювання участі регіонів у програмах і проектах міжнародного територіального співробітництва, а також відповідності таких проектів і програм пріоритетам, визначеним Державною програмою розвитку міжнародного територіального співробітництва, та цілям, визначеним Державною стратегією регіонального розвитку, розглядаються на засіданнях Міжвідомчої координаційної комісії з питань регіонального розвитку, яка утворюється відповідно до статті 18 Закону України "Про засади державної регіональної політики".

До участі в роботі Міжвідомчої координаційної комісії з питань регіонального розвитку центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, залучає членів комітетів Верховної Ради України, до предметів відання яких належать питання регіональної політики, транскордонного та міжтериторіального (міжрегіонального) співробітництва, за рішенням таких комітетів.

Стаття 16. Державна програма розвитку міжнародного територіального співробітництва

1. Державна програма розвитку міжнародного територіального співробітництва як стратегічний документ визначає комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів довгострокового характеру, спрямованих на розвиток територіального співробітництва, що здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, не заборонених законодавством, та узгоджені за строками виконання, складом виконавців, ресурсним забезпеченням.

2. Державна програма розвитку міжнародного територіального співробітництва розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, спільно з іншими центральними органами виконавчої влади, до компетенції яких належать питання міжнародного територіального співробітництва, із залученням суб'єктів і учасників міжнародного територіального співробітництва.

Державна програма розвитку міжнародного територіального співробітництва затверджується Кабінетом Міністрів України.

3. До Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва включаються пріоритети та заходи, що відповідають цілям, визначеним Державною стратегією регіонального розвитку, які спрямовані на розвиток міжнародного територіального співробітництва.

4. Державна програма розвитку міжнародного територіального співробітництва може включати проекти та програми міжнародного територіального співробітництва, відбір яких здійснюється на конкурсних засадах.

До участі в конкурсному відборі проектів та програм міжнародного територіального співробітництва, яким може надаватися державна фінансова підтримка, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, залучає членів комітетів Верховної Ради України, до предметів відання яких належать питання регіональної політики, транскордонного та міжтериторіального (міжрегіонального) співробітництва, за рішенням таких комітетів.

Порядок проведення конкурсного відбору проектів та програм міжнародного територіального співробітництва, яким може надаватися державна фінансова підтримка, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Функції центральних органів виконавчої влади у сфері державної підтримки міжнародного територіального співробітництва

1. Центральні органи виконавчої влади, до компетенції яких належать питання, що є предметом міжнародного територіального співробітництва, відповідно до закону:

1) погоджують участь суб'єктів міжнародного територіального співробітництва у заснуванні органів міжнародного територіального співробітництва або приймають рішення про відмову у погодженні з підстав, визначених цим Законом, у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику;

2) беруть участь у розробленні та забезпеченні реалізації порядку проведення конкурсного відбору проектів та програм міжнародного територіального співробітництва, яким може надаватися державна фінансова підтримка;

3) надають правову, інформаційну, методичну, організаційну підтримку суб'єктам і учасникам міжнародного територіального співробітництва України;

4) беруть участь у розробленні та забезпеченні реалізації Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва;

5) беруть участь у здійсненні моніторингу виконання Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва;

6) беруть участь у розгляді пропозицій суб'єктів і учасників міжнародного територіального співробітництва України щодо включення проектів та програм

міжнародного територіального співробітництва до Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва;

7) здійснюють у межах своєї компетенції координацію та узгодження завдань і заходів Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва з іншими програмними документами під час формування проекту Державного бюджету України на відповідний рік;

8) здійснюють у межах своєї компетенції взаємодію з міжнародними організаціями щодо розвитку міжнародного територіального співробітництва.

Розділ IV. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Стаття 18. Джерела фінансового забезпечення міжнародного територіального співробітництва України

1. Фінансове забезпечення міжнародного територіального співробітництва України здійснюється за рахунок коштів:

- 1) державного бюджету;
- 2) місцевих бюджетів;
- 3) інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 19. Форми державної фінансової підтримки розвитку міжнародного територіального співробітництва

1. Державна фінансова підтримка розвитку міжнародного територіального співробітництва надається за пріоритетними напрямками та передбачає:

- 1) забезпечення фінансування проектів та програм міжнародного територіального співробітництва;
- 2) створення пільгових митних, валютно-фінансових, податкових та інших умов для учасників міжнародного територіального співробітництва;
- 3) укладення міжнародних договорів України щодо спрощення правил перетину державного кордону України, інших форм міжнародного територіального співробітництва;
- 4) конкурсний відбір проектів та програм міжнародного територіального співробітництва, яким може надаватися державна фінансова підтримка;
- 5) розроблення та виконання програм розвитку міжнародного територіального співробітництва;
- 6) надання правової, організаційної, методичної, інформаційної допомоги та підтримки суб'єктам і учасникам міжнародного територіального співробітництва України.

2. Державна фінансова підтримка надається проектам та програмам міжнародного територіального співробітництва, які відібрані за результатами конкурсного відбору у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України, та можуть бути включені у встановленому законом порядку до Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва.

Фінансове забезпечення Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва здійснюється у межах коштів, передбачених у державному і місцевих бюджетах на відповідний рік, зокрема за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, а також міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.

3. Обсяги державної фінансової підтримки розвитку міжнародного територіального співробітництва визначаються у законі про Державний бюджет України на відповідний рік згідно з Державною програмою розвитку міжнародного територіального співробітництва.

4. Обсяг коштів, що спрямовуються суб'єктами міжнародного територіального співробітництва України на виконання державних програм розвитку міжнародного територіального співробітництва, визначається у відповідних місцевих бюджетах та бюджетах суб'єктів міжнародного територіального співробітництва.

5. Заходи щодо виконання Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва фінансуються за рахунок бюджетних призначень головних розпорядників коштів Державного бюджету України.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України "Про транскордонне співробітництво" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 45, ст. 499; 2010 р., № 12, ст. 116; 2014 р., № 4, ст. 61; 2018 р., № 43, ст. 343).

3. У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, та протягом 30 днів після його припинення чи скасування суб'єктами міжнародного територіального співробітництва в розумінні цього Закону можуть бути начальники військових адміністрацій населених пунктів, стосовно яких Верховною Радою України прийнято рішення, передбачене частиною другою статті 10 Закону України "Про правовий режим воєнного стану".

4. Угоди про транскордонне співробітництво, погоджені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, та зареєстровані/включені до реєстру угод про транскордонне співробітництво до набрання чинності цим Законом, не потребують перегляду та/або перереєстрації (крім випадків внесення змін до таких угод) у зв'язку із прийняттям цього Закону.

5. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170 із наступними змінами):

у частині першій статті 26:

пункт 21-2 викласти в такій редакції:

"21-2) схвалення угод про європейське об'єднання територіального співробітництва, прийняття рішень про утворення європейського об'єднання територіального співробітництва, про приєднання до такого об'єднання або про вихід з нього";

доповнити пунктами 21-3 і 21-4 такого змісту:

"21-3) прийняття рішень про вступ до відповідних міжнародних асоціацій, інших об'єднань;

21-4) прийняття рішень щодо фінансування діяльності органів міжтериторіального та транскордонного співробітництва";

у частині першій статті 43:

пункт 15-2 викласти в такій редакції:

"15-2) схвалення угод про європейське об'єднання територіального співробітництва, прийняття рішень про утворення європейського об'єднання територіального співробітництва, про приєднання до такого об'єднання або про вихід з нього";

доповнити пунктами 15-3 і 15-4 такого змісту:

"15-3) прийняття рішень про вступ до відповідних міжнародних асоціацій, інших об'єднань;

15-4) прийняття рішень щодо фінансування діяльності органів міжтериторіального та транскордонного співробітництва";

2) у Законі України "Про місцеві державні адміністрації" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20-21, ст. 190 із наступними змінами):

частину першу статті 13 доповнити пунктом 11 такого змісту:

"11) реалізації державної регіональної політики та розвитку міжнародного територіального співробітництва";

пункт 3 частини першої статті 26 викласти в такій редакції:

"3) укладає договори з іноземними партнерами про співробітництво, угоди про міжнародне територіальне співробітництво в межах компетенції, визначеної законом";

3) пункт 7 частини другої статті 13 Закону України "Про засади державної регіональної політики" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 13, ст.

90; із змінами, внесеними Законом України від 9 липня 2022 року № 2389-IX) викласти в такій редакції:

"7) стимулювання участі регіонів у програмах та проектах міжнародного територіального співробітництва".

6. Кабінету Міністрів України:

1) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

а) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

б) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

в) забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

2) при розробленні проектів Державного бюджету України передбачати кошти на розвиток міжнародного територіального співробітництва.

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ

24 квітня 2024 року

№ 3668-IX